

مدیریت بحران و بلایا

و گردشگری

ب نظر دب و ریچای

ترجمه:

دکتر سیدعلی بدّری

دانشیار دانشگاه تهران

دکتر فرگیس وزین

دانش آموزه دانشگاه تربیت مدرس

دکتر مهدی رمضانزاده لسویی

استادیار دانشگاه عازم‌دران

بهار ۱۳۹۶

عنوان و پدیدآور	: مدیریت بحران و بلایا در گردشگری / برنت دبلیو ریتچای؛ ترجمه دکتر سیدعلی بدیری، دکتر نرگیس وزین، دکتر مهدی رمضانزاده لسبویی.
مشخصات نشر	: تهران: نور علم، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: نمودار، مصور.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۲۳۶-۹۷۸.
وضعیت فهرستنامه	: براساس اطلاعات فیبا (فهرستنامه‌ی پیش از انتشار).
یادداشت	: عنوان اصلی: Crisis and Disaster Management for Tourism.
موضوع	: مدیریت بحران-گردشگری.
موضوع	: پیشگیری از بحران‌ها
موضوع	: مدیریت بحران-پیش‌بینی.
شناسه افزوده	: ریتچای، برنت دبلیو، ۱۹۶۸، نویسنده.
شناسه افزوده	: وزین، نرگیس، ۱۳۶۳، مترجم.
رده بند کنگره	: رمضانزاده لسبویی، مهدی، ۱۳۶۲، مترجم.
رده بند کنگره	: G ۱۳۹۶ ر/۱۵۵
رده بند کنگره	: ۳۳۸/۴۸
رده بند کنگره	: ۵۵۵-۵۱۵-۳۱۵

نشر نورعلم: تهران - انقلاب - خ ۱۲ فروردین - نبش نظری - پ - ۹۸۰ - تلفن: ۰۶۶۴۰۵۸۹۴ و ۰۶۶۴۰۵۸۸۰
۰۹۱۲۳۳۴۲۲۹ فروشگاه در تهران: دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران
nareelmi@yahoo.com

عنوان: مدیریت بحران و پیشگیری در گردشگری

نویسنده: برنت دبلیو ریتچای

ترجمه: دکتر سیدعلی بدیری، دکتر نرگیس وزین و دکتر مهدی رمضانزاده لسبویی با همکاری مهرداد فراهانی واشقانی.

بازخوانی متن و ویراستاری: نسرین کاظمی و رامین یا، حمیدی خامنه

ناشر: نور علم

شماره‌گان: ۱۰۰۰، ۱ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۳۶-۹۷۸

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۶

چاپ و صحافی: الفدیر

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

تمامی حقوق این کتاب محفوظ و متعلق به انجمن علمی مدیریت بحران ایران می‌باشد. تلفن: ۰۹۱۲۳۳۴۲۲۹

نشانی سایت: www.isadm.ir ! پست الکترونیکی: dabir@isadm.ir

موبایل کار: در صورت عدم دسترسی به کتابهای این انتشارات، از طریق تماس با شماره زیر
۰۹۱۲۳۳۴۲۲۹. کتابها با پست به تمام نقاط ایران ارسال می‌شود.

پیش‌گفتار نویسنده

برای بسیاری از خوانندگان جای تعجب نخواهد داشت که آکادمی‌های گردشگری در زمینه پژوهش و انتشار متون مدیریت بحران‌ها و بلایا رشد و فعالیت قابل توجهی داشته‌اند. به هر حال، همان‌طور که در چارچوب کلی این کتاب نیز قابل مشاهده است، این پژوهش در برآورد هزینه‌های مرحله پیشگیری و برنامه‌ریزی بر واکنش و بازیابی و نیز نقش دانش سازمانی و مدیریت انطباقی در طول حوادث متمرکز بوده و به جای ایجاد یا سنجش مدل‌ها و مفاهیم موجود در سایر رشته‌ها بر استمرار مسیر توصیفی تمایل داشته‌است. در واقع چارچوب بلایای فالکنر در گردشگری (۲۰۰۱) یکی از مدل‌هایی است که تأثیر عور عمدۀ مورد سنجش قرار نگرفته است. تفاوت کتاب حاضر با سایر کتاب‌های مورد در تمرکز و رویکرد پژوهشی آن است.

این کتاب، رویکردی استراتژیک پیکارچه را در فهم مدیریت و برنامه‌ریزی برای بلایا و بحران‌ها در گردشگری ارائه می‌دهد. رویکرد حاضر به دو روش اصلی مطرح می‌شود. در ابتدا، متون گسترده دیدگاه‌های نظری، من- (مخاطرات طبیعی، جغرافیا، روابط عمومی، نظریه مدیریت دانش و ارتباطات و مانند آن) را در یک قالب ترکیب می‌کند و در کنار آن، متون بحران‌ها و بلایا در گردشگری را در ارتقاء متفقی با گردشگری ارایه می‌دهد. پیکارچه‌سازی این زمینه‌های اغلب متفاوت، برای تمهیک ما و توسعه آتی داشت در گردشگری اهمیت دارد. یکی از چالش‌های نگارش چنین تاب آن است که مستلزم مطالعه، درک و تحلیل طیف گسترده‌ای از متون و بررسی‌ها است. بعد این نویسنده برای هرگونه حذف، اشتباه یا تفسیر نادرست عذرخواهی کرده و مسؤولیت تمام آن‌ها را به طور کامل بر عهده می‌گیرد. دوم، پیشنهاد این کتاب در زمینه موضوع حاضر، دیدگاه‌ای پیکارچه است که با اتخاذ رویکرد مدیریت و برنامه‌ریزی راهبردی و بررسی مراحل اصلی چرخه بلایا و بحران‌ها در کنار برنامه‌ریزی راهبردی و نظریه مدیریتی قابل حصول می‌باشد. نویسنده امیدوار است که در زمینه بحث و بررسی‌های آتی در زمینه مدیریت و

برنامه‌ریزی برای بلایا و بحران‌ها در گردشگری بر پایه مستحکم تحقیقاتی و از طریق طرح مسائل پژوهشی آئی، سوالات و موضوعات در بخش نتیجه‌گیری، نقشی ایفا کرده باشد. امید است که پژوهش‌های بعدی از نظریه، مفاهیم و مدل‌های طرح شده در این کتاب برای گسترش دانش بهم پیوسته در این زمینه مهم بهره گیرند.

تکمیل کتاب پیش روی با آغاز شیوع تب برفکی در سال ۲۰۰۱، که در این زمان در جنوب شرق انگلستان زندگی می‌کردم، دوره طولانی را طی کرده‌است. پایان‌نامه برخی از دانشجویان من در دانشگاه بریتون بر این موضوع تمرکز داشت و برخی دیگر نیز آثارشان در سربه‌ای گردشگری متشر شده بود. این مطالب جای خود را در این کتاب پیدا کردند. علاوه بر این، یک از دانشجویان قبلی خودم در دانشگاه کانبرا تشکر کنم. پایان‌نامه مقطع کارشناسی ارماد نام «دانشمندی در زمینه سیاست گردشگری دولت اندونزی»، پس از بمب‌گذاری‌های پاتو، به نه مردم از سیاست‌گذاری و دانش‌سازمانی در نتیجه بحران‌ها در گردشگری را مورد تکمیل نداشت. رساله دکتری «کیت آرمستانگ» در زمینه احیای بلندمدت صنعت گردشگری در پرتغال های سال ۲۰۰۳ کانبرا نیز به زمینه فکری من کمک نمود و بخش‌های از این رساله‌ها نیز در این کتاب مورد استفاده قرار گرفتند. از این افراد برای به اشتراک‌گذاری ایده‌هایش و نیز اولیه ایده من، قدردانی می‌نمایم.

تشکر ویژه‌ای از مدیر سابق خود در دانشگاه بریتون، دارم که فرصتی را در طول تدوین این کتاب در سال ۲۰۰۳ فراهم ساخت. این کتاب او اخیر سال ۲۰۰۳، به دلیل سفر من از انگلستان به استرالیا و استقرار در محیط دانشگاه کنسرویور اورد اغماض قرار گفت. کتاب گذاشتن مطالعه از جولای ۲۰۰۷ تا دسامبر ۲۰۰۷، من در بهروزرسانی بخش‌های نگاشته شده کتاب کمک نمود. از کمیته برنامه مطالعات خارجی دانشگاه کانبرا برای تصویب فرصت مطالعاتی تشکر می‌نمایم. در نهایت، کتاب حاضر زمانی که به دانشگاه کوییتلند در بریسبان استرالیا نقل مکان نمودم، کامل شد.

از افراد ذیل برای حمایت، تشویق و کمک‌هایشان در تدوین این کتاب که شامل

درخواست در پیشبرد، تهیه متون، نگارش مقاله‌ها، بازنگری برخی از فصل‌ها یا کمک در زمان‌های سخت و دشوار (مثل تخریب هارد دیسک اصلی) قدردانی می‌نمایم؛ کیت آرمسترانگ، هلن ایرس، دبورا بلکمن، پیتر بروانز، تریسی دیکسون، پل فرات، استیون جوس‌ترنر، جرمی هایتون، نیگل جارویس، مونیکا کندی، جونه لستر، دنیلا میلر، گراهام میلر، تورور مالس، سوزان نیکلاس، تنه نات، کیتی پالمر، کریستف پفر، بروس پریدیکس، کارلا ستوتز، نول اسکات و سو یوزبگا.

باید از حمایت تیم انتشارات و ویراستاران سری کتاب‌ها در کanal دیدگاه برای کمک‌ها و صبوری‌شان در سراسر این فرایند سپاسگذاری نمایم. به هر حال مدت زمانی طولانی صرف شده در نهایت از خانواده و همسرم ماریا برای محبت عمیق و حمایت‌شان کمال تشکر را دارم.

تمام تلاش ممکن برای سبیت، ربط و تصدیق حق کپی مالکان صورت گرفته است. با این همه، هر اشتباهی در چاهیهای مدنی تصحیح خواهد شد.

مقدمه مترجمین

برخی معتقدند موفقیت صنعت گردشگری در گرو توانایی آن در ارائه سفر ایمن و لذت‌بخش برای گردشگران است (بردا و کوستا، ۲۰۰۶). با این حال رویدادهای نظری بلایای طبیعی، حملات تروریستی، شیوع بیماری‌های عقونی، مسائل سیاسی، اقتصادی-اجتماعی و تکنولوژیکی عملکرد سازمان‌های گردشگری را مختلف کرده و نیازمند پاسخگویی سازمان‌های گردشگری منطقه و مقامات محلی به منظور حداقل‌سازی آسیب‌ها، دردشکری مقصود است. بحران‌ها و بلایای بزرگ تغییر جهت موقتی در تصویر یک مقصد گردشگری ارایه می‌کنند که می‌توانند دائمی شوند و رفتارهای گردشگران نسبت به مقصود را تحت تأثیر قرار دهند و با توجه به اهمیت بعد اقتصادی گردشگری، ممکن است اثرات خوب و پایداری را بر روی مقصدهای گردشگری و همینطور اقتصاد کشور داشته باشد.

در حوزه مدیریت بحران در ارتشگری کتاب‌های محدودی منتشر شده که کتاب حاضر به دلیل برخورداری‌ودن از ویژگی‌های مباحثه مهه مباحثه مورد نظر در حوزه مدیریت (اعم از ریسک‌ها و مخاطرات طبیعی و انسانی) را پوشش می‌دهد - و نیز ارایه نمونه‌ها و مثال‌های مرتبط با هر مبحث و چارچوب‌بندی مناسب آن به عنوان متن درسی، در مقایسه با چند عنوان کتاب دیگر در این حوزه - که عمدهاً روی ریسک‌های اقتصادی و اجتماعی متمرکز شده‌اند - از استحکام و غنای علمی بیشتری برخوردار است . در عین حال یکی دیگر از مهمترین شاخصه تسبیب را در توان در انطباق کامل مباحثه قابل طرح حوزه گردشگری با چرخه مدیریت بحران دانست.

مطلوب این کتاب که در ۳ بخش و ۱۰ فصل تنظیم و تدوین شده، ابعاد مختلف مدیریت بحران را با ارایه شواهد و مستنداتی از بلایای طبیعی و بحران‌های انسان-ساخت در مقاصد مهم گردشگری مورد بررسی قرار می‌دهد. در فصل اول کتاب که به نوعی مقدمه‌ای بر مدیریت بحران‌ها و بلایا در صنعت گردشگری است، ابتدا

گردشگری و صنعت گردشگری تعریف می‌شود و گردشگری از دیدگاه سیستم‌ها مورد تأکید قرار می‌گیرد. در ادامه، با تاکید بر انتقال از مدیریت بحران و بلایا به پیشگیری و برنامه‌ریزی و آگاهی فزاینده از تاثیر بلایا و بحران‌ها بر جامعه، با مرور کلی نظریه و متون دو حوزه اصلی یعنی مدیریت بحران سازمانی و مدیریت بلایا و شرایط اضطرار پایان می‌یابد. فصل دوم به بررسی تفاوت بین بحران‌ها و بلایا، ارتباط بین آن‌ها و نحوه تاثیر پیامدهای متوالی در تبدیل بحران به بلیه یا بالعکس می‌پردازد. سپس انواع بحران‌ها و بلایا را اثربخش صنعت گردشگری را بررسی می‌کند و با این استدلال به پایان می‌رسد که روابطی راهبردی و یکپارچه در مدیریت بحران و بلایا قادر به محدود ساختن تاثیرات بالتوهه نوشتار بحران‌ها و بلایا است.

فصل سوم با عنوان «نحوه خصص به ضرورت تفکر راهبردی تر و فعالانه‌تر در مورد تاثیر احتمالی بحران‌ها و بلایا موثر گردشگری و سازمان‌ها توجه دارد. همچنین برنامه‌ریزی و مدیریت را دو روی سازه می‌داند که باید یکپارچه باشند. فصل چهارم در دو قسمت مجزا، برنامه‌ریزی راهبردی ساز انجمن را در جهت پیشگیری یا کاهش احتمال وقوع بحران از طریق کاربرد پویش و برنامه‌ریزی تشريع و سپس به گام‌های کاهش یا پیشگیری قبل از وقوع فاجعه اشاره می‌کند. قابل به کاهش یا پیشگیری از حادته خطرناک و تاثیرات احتمالی آن است. هر دو قسم این فصل، به شناسایی ضرورت گردآوری و تحلیل اطلاعات با هدف درک آسیب‌پذیری بازهای برای سازمان‌ها، صنایع یا جوامع و همچنین ارزیابی ریسک می‌پردازند. آمادگی پیش از وقوع بحران شامل تهیه طرح‌های اضطرار، سیستم‌های هشدار و دیگر فعالیت‌هایی که پیش از وقوع بحران اتخاذ می‌شوند تا در مدیریت آن به کمک بیایند، همچنین بحث درباره سطح برنامه‌ریزی برای بحران‌ها و بلایا در گردشگری و ضرورت برنامه‌ریزی در یک صنعت مستعد بحران و آسیب‌پذیر در فصل پنجم ارایه شده است.

فصل ششم به بررسی اجرای راهبردها و تاکتیک‌های مدیریت راهبردی در برخورد با بحران‌ها و بلایا در سازمان‌های گردشگری خصوصی و دولتی و هماهنگی، کنترل و تخصیص منابع در برخورد با بحران‌ها و بلایا در گردشگری طی مرحله پیاده‌سازی راهبردی واکنش و بازیابی می‌پردازد. در فصل هفتم نیز جزئیات بیشتری از «ارتباطات در بحران» و نلاش‌های «احیای بازاریابی» که بخش مهمی از بازیابی و واکنش به بحران‌ها و بلایا در گردشگری است، مطرح می‌شود. فصل هشتم به بررسی این نکته می‌پردازد که چگونه مقاصد و سازمان‌ها باید در جهت حل و فصل بحران یا فاجعه فعالیت نمایند. که در نهایت به بازگشت شرایط طبیعی منجر شود. هر چند، این سوال مطرح می‌شود که یا آنکه بازگشت به شرایط عادی در تمام موارد امکان‌پذیر است، علاوه بر این، علاوه بر این، این فصل یادآور می‌شود که بحران‌ها و بلایا می‌توانند نیروی مثبت یا تغییر منفی بسته و دو سیاری از موارد جامعه یا در حقیقت صنعت سفر و گردشگری با واکنش به چنین حادثه‌ی تقویت شده‌اند.

فصل نهم، در راستای فصل قبل نشان می‌دهد که یکی از مثبت‌ترین نتایج بحران یا بلیه ایجاد و اشتراک دانش مرتبط با بحران یا بلیه گردشگری است که می‌توان از آن در برنامه‌ریزی برای بحران و بلایای آتی در گردشگری استفاده کرد.

فصل دهم به عنوان فصل پایانی، با تلخیص مفاهیم اصلی، کاربردهای امیدواری برای چالش‌ها و فرصت‌های پژوهشی آینده، به نتیجه‌گیری از تناول می‌پردازد. این فصل، قبل از بررسی مسائل تحقیقاتی و چالش‌های آینده، موضوعات وسایلات آغاز می‌شود. این فصل اذعان می‌دارد که مدیریت و برنامه‌ریزی موثر بحران‌ها و بلایا گردشگری تنها با بررسی مناسب و کامل امکان‌پذیر است. بخش آخر این فصل یک رویکرد فرارشته‌ای را برای تحقیقات ارائه کرده که با انجام پژوهش‌های پژوهشی به صورت بین‌رشته‌ای تضمین‌کننده درکی بهتر است. به این معنا که محققان گردشگری،

برای بررسی مشکلات پیچیده مرتبط با مدیریت بحران‌ها و بلایای گردشگری باید با طیف وسیعی از محققان رشته‌های دیگر (از جمله آموزش، جامعه‌شناسی، مدیریت، بهداشت، جغرافیا) همکاری داشته باشد.

می‌بینی بر تجربه تدریس چندین سال تدریس درس «مخاطرات محیطی در گردشگری» در مقطع کارشناسی ارشد رشته جغرافیا و برنامه‌ریزی توریسم و به دلیل برخورداری از ویژگی‌های بر Sherman در سطور قبل، با اطمینان می‌توان گفت که مباحث مطرح شده در این داد، منبع بسیار مناسبی برای این واحد درسی است. در عین حال، مطالعه کتاب بـ مدادر و کارشناسان حوزه گردشگری و هتلداری توصیه می‌شود. البته با توجه به انجام نـ اند ایرره تجربه تـ نتایج حاصل از چند رساله دکتری و پایان‌نامه کارشناسی- ارشد، زمینه مـ انسـ برای تأییـ کتاب مشابهـ با تـ اکـید بـ مـ خـاطـرات و بلاـیـ در گـردـشـگـرـی اـیرـان وـ اـهـ آـمـدـ اـمـیدـ استـ بـ زـوـدـ مـنـتـشـرـ شـودـ.

در اینجا لازم است صمر ابر سپاس از آقایان دکتر غلامرضا پورحیدری رئیس هیأت مدیره و دکتر مرتضی ریحی صدمیات مدیره انجمن علمی مدیریت بحران ایران برای داوری و تأیید کتاب حاذر، از آقایان مهرداد فراهانی و اشقانی، مجید لباف خانیکی، رامین یارمحمدی خامنه و سرکار سازمان کتر نسرین کاظمی که با ویراستاری چندباره متن برگردان، به روانسازی متن کـ اـ شـابـکـ تـوجـهـیـ کـرـدهـانـدـ، تـشـکـرـ وـیـزـهـ دـاشـتـهـ باـشـیـمـ. باـ اـینـ حـالـ، وجود هـرـگـونـهـ نـقـصـ، اـشـکـالـ وـ زـارـیـ، درـ برـگـرـدانـ مـطـالـبـ اـزـ مـتنـ اـصـلـیـ، برـ عـهـدـهـ مـتـرـجـمـیـ خـواـهـدـبـودـ. اـمـیدـ اـسـتـ بـ رـاهـهـ اـرـسـ مـاتـیـدـ وـ خـوانـدـگـانـ گـرامـیـ، اـشـکـالـاتـ اـحـتمـالـیـ درـ چـاـپـهـایـ بـعـدـیـ بـرـطـرفـ شـودـ.

دکتر سیدعلی بدري - دانشيار دانشگاه تهران

دکتر فرجیس وزین - دانش آموخته دانشگاه تربیت مدرس

دکتر مهدی رمضانزاده لسبوی - استادیار دانشگاه مازندران

فهرست مطالب

۲۱	بخش اول: زمینه‌سازی برای مدیریت بحران‌ها و بلایا در گردشگری
۲	فصل اول: درآمدی بر مدیریت بحران‌ها و بلایا در گردشگری
۳	مقدمه
۴	تعاریف بحران و بلایا
۱۰	درک و شناخت گردشگری
۱۱	تعاریف گردشگری
۱۲	صنعت گردشگری
۱۴	رویکردی نظاممند در گرد، گر،
۱۵	و پژوهشگری
۱۷	رشد، عدم قطعیت و آسیب‌پذیری
۲۲	الگوی نوظهور: پذیرش مدیریت بحران / برخی دلایل گردشگری
۲۹	اهداف و محتوای کتاب
۳۳	نتیجه‌گیری
۳۵	فصل دوم: طبقه‌بندی و درک بحران‌ها و بلایا
۳۵	مقدمه
۳۶	ماهیت و تاثیرات بحران‌ها و بلایا در گردشگری
۴۱	بلایای طبیعی و فنی
۵۰	بحران‌ها / حوادث سیاسی
۵۵	بحران‌ها / حوادث اقتصادی
۵۸	تفاوت بین حوادث یا رویدادهای طبیعی و بحران‌ها یا بلایا
۶۲	مدل‌های درک و شناخت چرخه بحران و بلایا

برخورد با پیچیدگی؛ آشفتگی، پیچیدگی و بهم پیوستگی
نتیجه گیری

۸۱	فصل سوم: برنامه ریزی و مدیریت راهبردی بحران‌ها و بلایا
۸۱	مقدمه
۸۲	برنامه ریزی و مدیریت
۸۵	برنامه ریزی و مدیریت راهبردی
۸۵	مفهوم
۸۸	عناصر برنامه ریزی و مدیریت راهبردی
۹۶	رویکرد منطق مورخ انتقاد
۹۹	برنامه ریزی و مدیریت راهبردی بحران‌ها و بلایا
۹۹	استدلال
۱۰۱	از واکنش و مدیریت به کاهش و برنامه ریزی
۱۰۷	چارچوب راهبردی پیشنهادی برای بحاذن ایران در گردشگری
۱۱۲	نتیجه گیری

۱۱۵	بخش دوم: پیشگیری و برنامه ریزی برای بحران‌ها و بلایا در گردشگری
۱۱۷	فصل چهارم: پیشگیری از بحران‌ها در گردشگری و کاهش بلایا
۱۱۷	مقدمه
۱۱۸	پیشگیری از بحران سازمانی
۱۱۹	پایش محیط
۱۲۴	نتکیلک‌ها پیش‌بینی و گردآوری اطلاعات
۱۳۵	انتقادی بر پیش‌بینی
۱۳۹	پیشگیری، کاهش و تبدیل بلایا
۱۳۹	بررسی ریسک و آسیب‌پذیری

۱۴۹	بررسی اقدامات تعدیلی
۱۵۲	تعدیل آسیب‌ها
۱۵۴	تعدیل حوادث
۱۵۶	تعدیل آسیب‌پذیری
۱۶۰	نتیجه‌گیری
۱۶۳	فصل پنجم: بهره‌ریزی و آمادگی در برابر بحران‌ها و بلایا در گردشگری
۱۶۳	مقدمه
۱۶۳	آمادگی در برابر لایا: رسم پذیری برای شرایط اضطرار
۱۶۷	آمادگی در برابر بلایا: استماماژ
۱۶۸	آمادگی در برابر بلایا: پسیچ رس ستمهای هشدار
۱۷۰	آمادگی در برابر بلایا: طرح‌های استمالی - مین‌های شبیه‌سازی
۱۷۳	بررسی برنامه‌ریزی برای بلایا گردشگری
۱۸۲	ادغام پایش بحران با برنامه‌ریزی: ایجاد طرح‌های ران
۱۸۴	سیستم‌ها و ابزارهای مدیریت بحران
۱۸۹	برنامه‌ریزی و آمادگی در برابر بحران در گردشگری
۲۰۰	نتیجه‌گیری
۲۰۳	بخش سوم: واکنش، اجرا و مدیریت بحران‌ها و بلایا در گردشگری
۲۰۵	فصل ششم: هماهنگی، کنترل و تخصیص منابع
۲۰۵	مقدمه
۲۰۶	هماهنگی، تشریک مساعی و رهبری
۲۰۶	هماهنگی و کنترل ذینفعان
۲۱۶	تصمیم‌گیری، رهبری و تخصیص منابع
۲۲۸	تخصیص منابع دولتی

۲۳۷	سازمان و استقرار منابع تجاری
۲۳۸	استقرار منابع اطلاعاتی و ارتباطی
۲۳۹	تخصیص منبع پایه
۲۴۱	تنوع در کسب و کار یا بازارهای هدف
۲۴۳	اقداماتی برای کنترل هزینه
۲۴۵	استقرار منابع انسانی
۲۴۸	نتیجه گیری
۲۵۱	فصل هفتم: ارتباطات در بحران‌ها و بلایا و احیای بازاریابی
۲۵۱	مقدمه
۲۵۲	ادرائی خطر: شناخت و تصدی منتخب
۲۵۴	تصویر (وجهه و اعتبار
۲۵۷	تأثیر رسانه‌ها
۲۶۰	ارتباطات و کنترل بحران سازمانی
۲۶۶	ارتباطات بحران در مراحل اضطرار و منابع
۲۶۹	واکنش سریع
۲۷۰	تناسب (انسجام)
۲۷۲	دسترسی به اطلاعات
۲۷۶	شفافیت، صداقت و دلسوزی
۲۷۷	اقدامات بلندمدت احیای بازاریابی
۲۷۸	تلیغات برای مشتریان و بازاریابی مشارکتی
۲۹۰	نقش صنعت و رسانه در احیای بازاریابی
۲۹۲	بازبینی احیای بازاریابی
۲۹۴	نتیجه گیری

۲۹۷	بخش چهارم: بازیابی، ثبات و بازخورد بحث‌ها و پلایا در گردشگری
۲۹۹	فصل هشتم: بازیابی بلندمدت و ثبات
۲۹۹	مقدمه
۳۰۰	درک مرحله بازیابی بلندمدت و ثبات
۳۰۶	تحول بلندمدت
۳۰۶	تحول سازمان
۳۰۹	تحول مقصد
۳۱۴	تحول جامعه و بصر
۳۱۶	نقش اموال و سایر عوامل میثت در بازیابی بلندمدت و ثبات
۳۲۲	نتیجه‌گیری
۳۲۵	فصل نهم: مدیریت دانش و یادگیری سازمانی
۳۲۵	مقدمه
۳۲۶	ضرورت مدیریت دانش
۳۳۱	یادگیری و بازخورد سازمانی
۳۳۸	تفکر و تأمل مدیریت شده برای یادگیری سازمانی
۳۴۳	نقش ابزارها، عاملان و واسطه‌های دانش
۳۵۲	گام‌های ترغیب بررسی ارزیابانه و تأمل مدیریت شده
۳۵۲	طرح سوالات
۳۵۴	شناسایی و به چالش کشیدن ارزش‌ها، باورها و پیش‌فرضها
۳۵۵	تأمل
۳۵۶	گفت و شنود
۳۵۸	گردآوری، تحلیل و تفسیر داده‌ها
۳۵۹	برنامه‌ریزی و اجرای عملیات
۳۶۰	نتیجه‌گیری

۳۶۳	فصل دهم: نتیجه‌گیری و تأملی بر مدیریت بحران‌ها و بلایا گردشگری
۳۶۴	مقدمه
۳۶۳	خلاصه کتاب
۳۶۳	ساختار بنده
۳۶۶	برنامه‌ریزی و پیشگیری از بحران‌ها و بلایا گردشگری
۳۶۸	مدیریت، اجرا و واکنش به بحران‌ها و بلایا گردشگری
۳۷۰	بازیابی، ثبات و بازخورد بحران‌ها و بلایا گردشگری
۳۷۲	چالش‌های بحران‌ها و بلایا آتی
۳۷۶	موضوعات و مسائلی برای پژوهش بیشتر
۳۸۰	درک (شناخت) بحران‌ها و بلایا گردشگری
۳۸۱	برنامه‌ریزی، آماده‌سازی و اقدامی
۳۸۲	واکنش، اجرا و مدیریت
۳۸۲	بازیابی بلندمدت، ثبات و بازخورد
۳۸۳	رویکرد فراسته‌ای در بررسی و پژوهش
۳۸۶	نتیجه‌گیری